

КП МТК “Калинівський ринок”

- Аналіз фінансової звітності
- Порівняльний аналіз (peer companies)
- Макроекономічний прогноз
- Ідеї заходів соціальної відповідальності

Найбільш помітний з супутнику
комерційний об'єкт Чернівців

Комунальне підприємство
«Міський торговельний комплекс
“Калинівський ринок”»

205 млн.грн.
доходу у 2024 році

37 млн.грн.
сплачених податків у 2024 році

35 років
функціонування

>350 осіб
персоналу

39,2 га
площа ринку

10295
торгівельних місць

млн.грн

219 активи	208 капітал
	11 зобов'язання

2022

246 активи	229 капітал
	17 зобов'язання

2023

267 активи	249 капітал
	18 зобов'язання

2024

▸ **Висока фінансова автономія:**

домінування власного капіталу у структурі пасивів, поряд із мінімальними зобов'язаннями, які представлені виключно поточною кредиторською заборгованістю, підкреслює ідеальну фінансову стійкість КП та його незалежність від ринкових коливань кредитного капіталу, що є ознакою надійного та консервативного управління комунальним ресурсом

▸ **Успішне нарощування ресурсної бази:**

паралельне та стабільне зростання активів та власного капіталу протягом трьох років свідчить про успішну операційну діяльність і ефективну політику реінвестування отриманих доходів, що дозволяє планомірно розширювати ресурсну базу ринку та підтримувати його функціонування, не обтяжуючи його борговим навантаженням

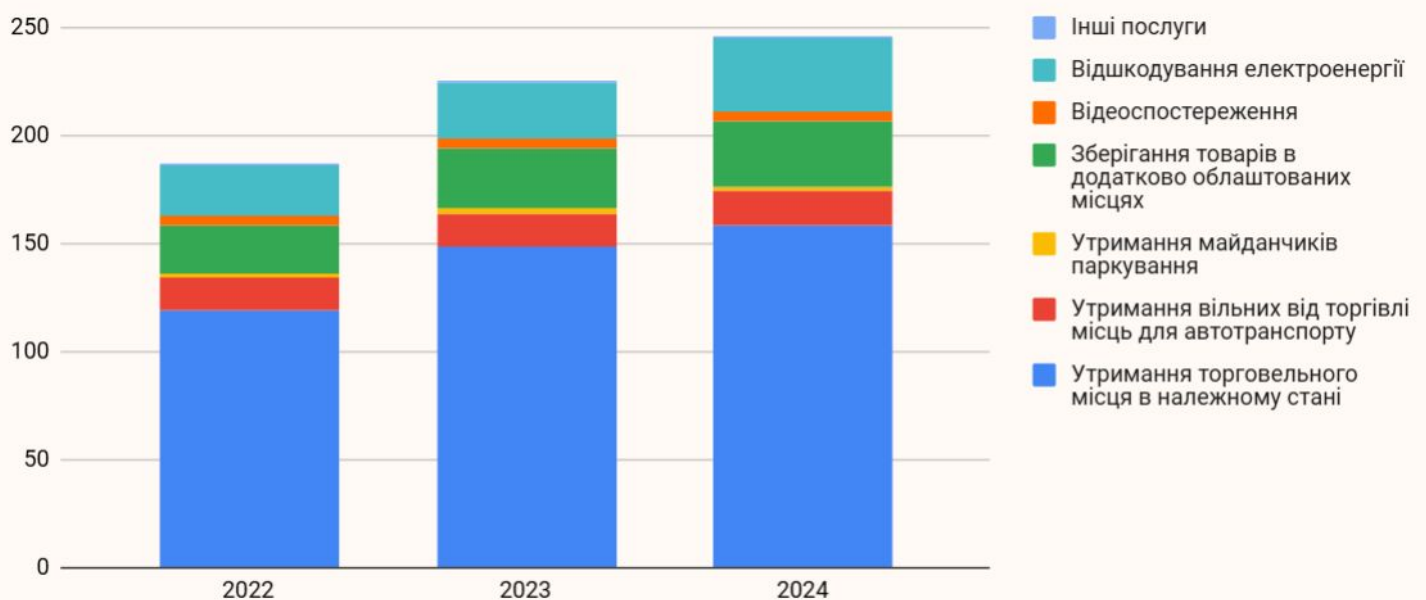
▸ **Вплив інфляції на баланс:**

значне зростання балансової вартості активів та капіталу протягом 2022–2024 років, які характеризувалися високою інфляцією в Україні, частково може бути результатом переоцінки основних засобів та інших активів, що є необхідною практикою для відображення їхньої поточної справедливої вартості, і лише частково — реальним нарощенням фізичних обсягів майна

	2022	2023	2024	2025_F
Дохід Revenue	155,9	188,3	205,4	223,5
Собівартість COGS	(109,8)	(126,7)	(145,1)	(163,2)
Валовий прибуток Gross profit	46,1	61,6	60,3	60,3
Валова маржа Gross profit margin	30%	33%	29%	27%
Адміністративні витрати SG&A	(12,0)	(15,7)	(15,8)	(18,1)
Інші операційні витрати Other operating expenses	(15,9)	(5,2)	(4,7)	(5,0)
Інші операційні доходи Other operating income	1,2	3,1	4,4	1,7
EBITDA Earnings Before Interest Tax Depreciation & Amortization	19,4	43,8	44,2	38,9
Амортизація D&A	(5,4)	(8,3)	(9,3)	(9,8)
Операційний прибуток EBIT	14,0	35,5	34,9	29,1
Операційна маржа EBIT margin	9%	19%	17%	13%
Фінансові доходи Financial income	0,6	0,2	0,0	0,0
Інші доходи й витрати Other income net	0,2	0,4	0,9	0,0
Прибуток до оподаткування EBT	14,8	36,1	35,8	29,1
Податок на прибуток CIT	(4,9)	(7,1)	(6,6)	(5,7)
Чистий прибуток Net profit	8,6	29,0	29,2	23,4
Чиста маржа Net profit margin	6%	15%	14%	10%

млн.грн

Послуги / джерела доходу	2022	2023	2024	2025_F
Утримання торговельного місця в належному стані	119	149	158	170
Утримання вільних від торгівлі місць для автотранспорту	15	15	16	16
Утримання майданчиків паркування	2	2	2	3
Зберігання товарів в додатково облаштованих місцях	22	28	30	33
Відеоспостереження	5	5	5	5
Відшкодування електроенергії	23	26	33	41
Інші послуги	1	1	1	1

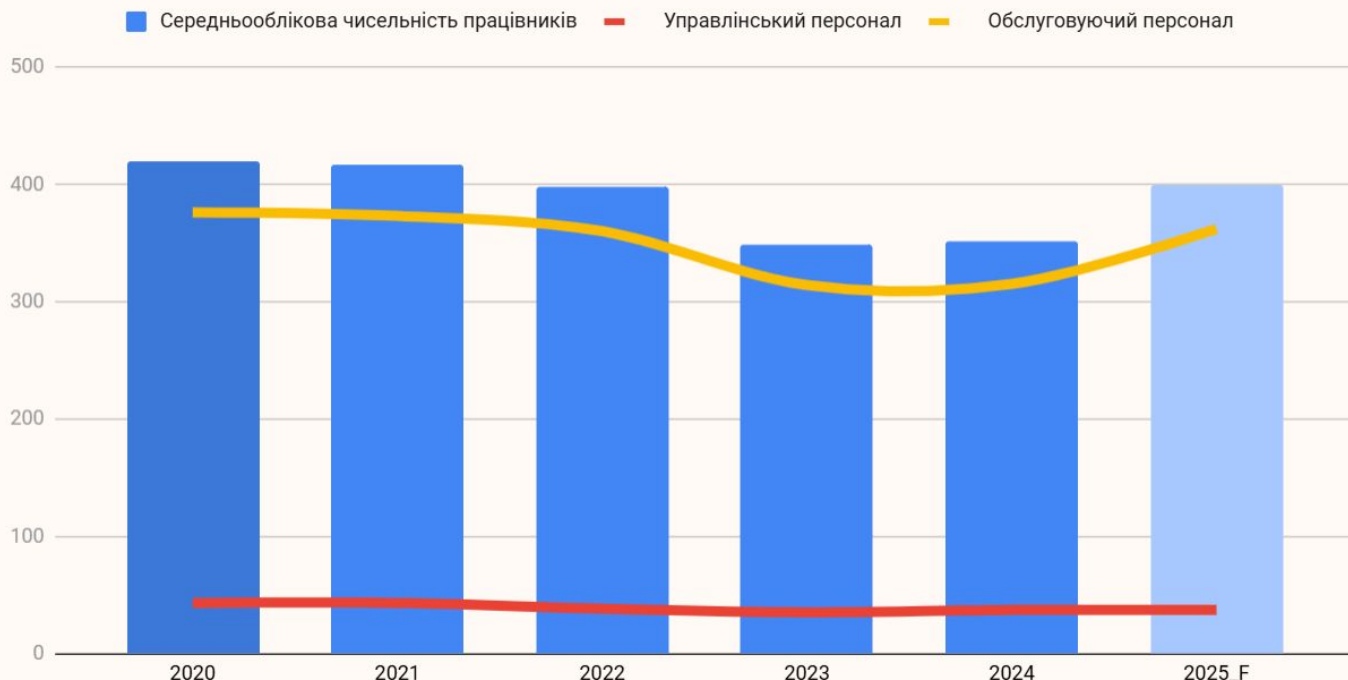
Найвагоміший і найстабільніший приріст очікується у категоріях, безпосередньо пов'язаних з основним бізнесом (утримання торговельних місць) та інфраструктурними витратами (компенсація за електроенергію). Натомість доходи від паркування, відеоспостереження та інших супутніх сервісів залишаються переважно сталими, оскільки їхній потенціал обмежений фіксованою площею та інфраструктурою

Це вимагає стратегічного переосмислення тарифної політики або ж розширення відповідних потужностей, аби забезпечити збалансоване зростання та ефективну диверсифікацію ризиків у майбутньому

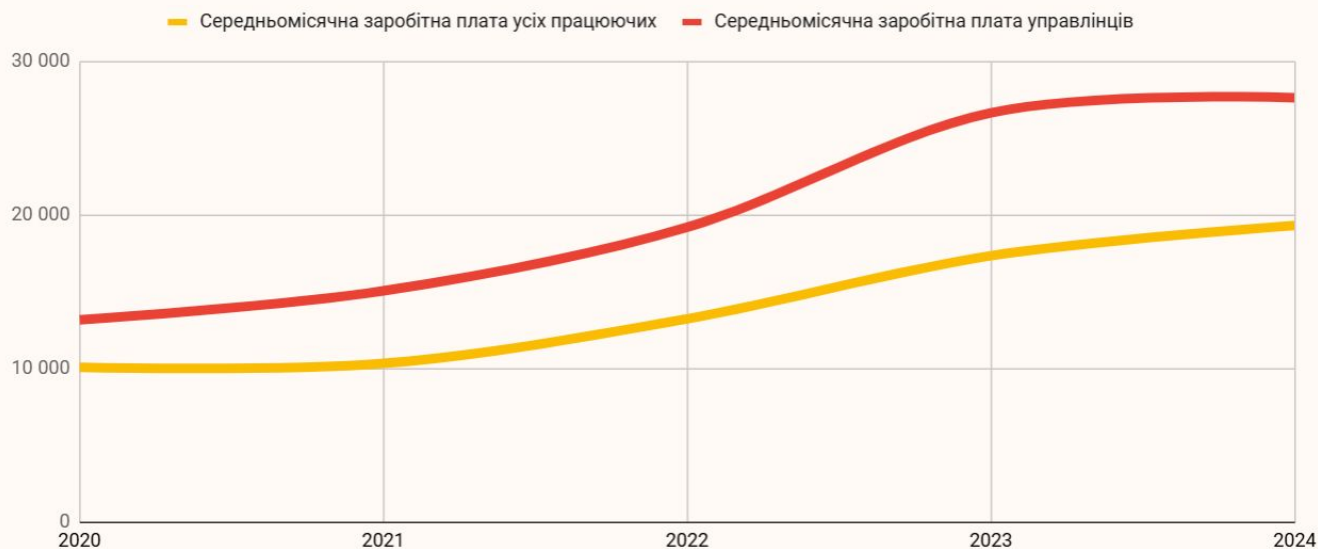
кількість осіб

	2020	2021	2022	2023	2024	2025_F
Середньооблікова чисельність працівників	419	416	398	349	352	399
Управлінський персонал	43	43	38	35	37	37
Обслуговуючий персонал	376	373	360	314	315	362

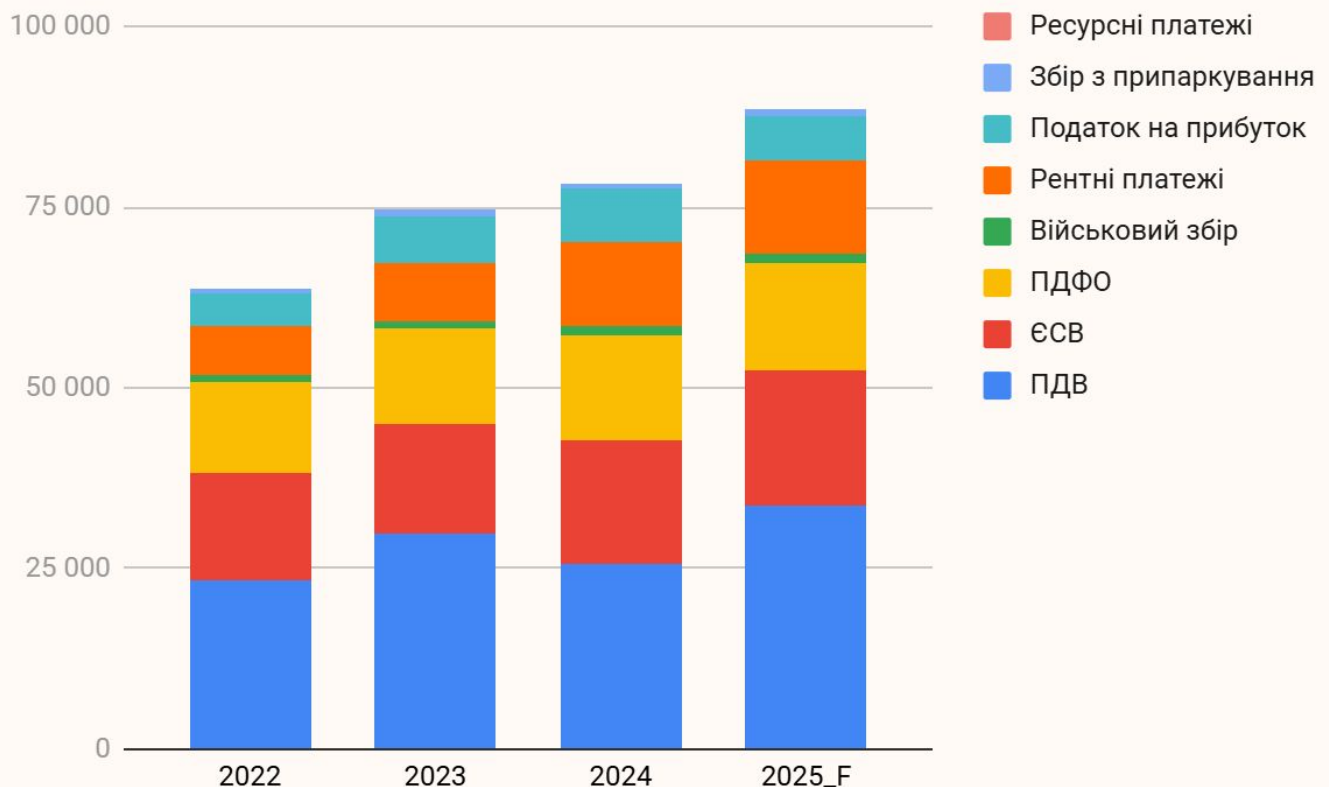
гривень

	2020	2021	2022	2023	2024	2025_F
Середньомісячна заробітна плата усіх працюючих	10 076	10 332	13 233	17 341	19 308	17 204
Середньомісячна заробітна плата управлінців	13 172	15 055	19 197	26 645	27 624	27 024
Зміна заробітної плати працюючих YoY	-	2,54%	28,08%	31,04%	11,34%	-10,90%
Зміна заробітної плати управлінців YoY	-	14,30%	27,51%	38,80%	3,67%	-2,17%
Річний рівень споживчої інфляції в Україні	5%	10%	26,6%	5,1%	12%	9,2%

тис.грн

	2022	2023	2024	2025_F
ПДВ	23 316	29 753	25 652	33 588
ЄСВ	14 842	15 349	17 224	18 752
ПДФО	12 490	13 013	14 407	14 827
Військовий збір	968	1 086	1 201	1 235
Рентні платежі	6 930	8 017	11 717	13 137
Податок на прибуток	4 493	6 539	7 248	6 128
Збір з припаркування	720	834	877	967
Ресурсні платежі	17	16	24	37
Всього	63 775	74 610	78 351	88 673
До міського бюджету (орієнтовно)	20 157	21 880	27 025	28 968

За інформацією Державної податкової служби, КП МТК "Калинівський ринок" стало **найбільшим платником податків у Чернівцях**, сплативши [37 млн.грн.](#) у 2024-ому році (не враховуються ПДВ та ЄСВ)

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Джерело: Opendatabot
Дані: 2024 звітний рік

Дані: 2024 звітний рік			у млн.грн.				у тис.грн.				
Назва	ЄДРПОУ	Місто	Дохід	Активи	Працівники	Маржа чистого прибутку	Оборотність активів	Рентабельність активів (ROA)	Лeverедж (D/E)	Дохід на працівника	Активи на працівника
		Середні значення	17,1	74,1	34,3	3%	170%	2%	2,1	606,9	4395,9
КП МТК «КАЛИНІВСЬКИЙ РИНОК»	22849693	Чернівці	205,4	267,6	333	14%	77%	11%	0,07	617	804
КП «ВОЛОДИМИРСЬКИЙ РИНОК»	1565129	Київ	49,6	285,1	88	2%	17%	0%	0,02	564	3240
КП «ЖИТНІЙ РИНОК»	5587843	Київ	9,8	355,5	31	-24%	3%	-1%	0,01	315	11466
КП «БЕССАРАБСЬКИЙ РИНОК»	5587984	Київ	15,4	327,4	38	1%	5%	0%	0,03	405	8615
КП «ЗАПОРІЖРИНОК»	1559577	Запоріжжя	42,3	60,0	68	7%	71%	5%	0,13	622	882
КП «МАЛИНОВСЬКИЙ РИНОК»	33659062	Одеса	24,8	6,6	38	7%	377%	25%	0,43	652	173
МКП-РИНОК «РАНКОВИЙ»	32600835	Хмельницький	21,8	17,9	73	0%	122%	0%	0,14	298	245
КП «МУНІЦИПАЛЬНІ РИНКИ»	44901319	Івано-Франківс	4,9	100,1	2	2%	5%	0%	0,00	2432	50052
КП «ЛУЦЬКІ РИНКИ»	41943047	Луцьк	3,5	5,1	7	21%	68%	14%	0,07	496	733
КП «ДРОГОБИЦЬКИЙ РИНОК»	3337728	Дрогобич	16,5	6,6	36	5%	251%	13%	0,22	458	183
КП «КОМУНАЛЬНИЙ РИНОК»	22825528	Ніжин	11,0	8,3	34	2%	132%	2%	0,18	323	245
КП «КОЛОМИЙСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ...»	32805952	Коломия	7,7	2,7	22	1%	282%	3%	0,16	349	124
КП «РИНОК ХОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»	1564348	Хотин	1,8	1,5	5	4%	114%	5%	0,56	354	310
ТОВ «ІНВЕСТ АЛЬЯНС» (Добробут)	32874916	Чернівці	73,2	143,6	125	11%	51%	6%	0,72	586	1149
ТОВ «РИНОК ГОЛОВНИЙ» (Ентузіастів)	21441561	Чернівці	8,6	2,8	12	-7%	309%	-21%	0,70	715	231
МКП «ГАЗКОМПЛЕКТПРИЛАД» (Шухевича)	14268108	Чернівці	6,2	1,7	15	4%	369%	15%	0,21	411	111
СП «РИНОК БУКОВИНСЬКИЙ» (Черемош)	25079273	Чернівці	5,5	0,9	4	-10%	638%	-64%	22,77	1373	215
ТОВ «ФОРМАРКЕТ»	21413114	Чернівці	3,0	7,6	7	13%	40%	5%	1,25	431	1086
ТЗОВ «...ОБЛАГРОПОСТАЧСЕРВІС» (Зелена)	31083045	Чернівці	1,8	0,9	13	16%	211%	33%	9,98	140	66

Фінансові показники підтверджують статус КП МТК “Калинівський ринок” як одного з найважливіших ринків України (найвищий показник доходу у 205 млн. грн., найбільше співробітників у к-сті 333 особи, показники маржинальності, рентабельності активів та доходів на працівника вищі середнього, прийнятний ризик фінансового лeverиджу)

Інші великі ринки (а саме “7-ий кілометр” в Одесі, “Товкучка” в Хмельницькому, “Барабашово” в Харкові) до аналізу додати не вдалось, адже вони не є єдиними комунальними підприємствами з прозорою діяльністю.

Порівняльна таблиця показує, що деякі ринки мають аномальні дані, що спотворюють їхні розраховані показники. КП “Муніципальні ринки” Івано-Франківська має лише 2 найманих працівника, що свідчить про модель аутсорсу (тобто охоронці, бухгалтери, контролери, тощо надають послуги за контрактом)

Київські ринки (“Житній”, “Бессарабка”, “Володимирський”) мають високу вартість активів у балансі, що свідчить про можливо необхідну переоцінку майна підприємств

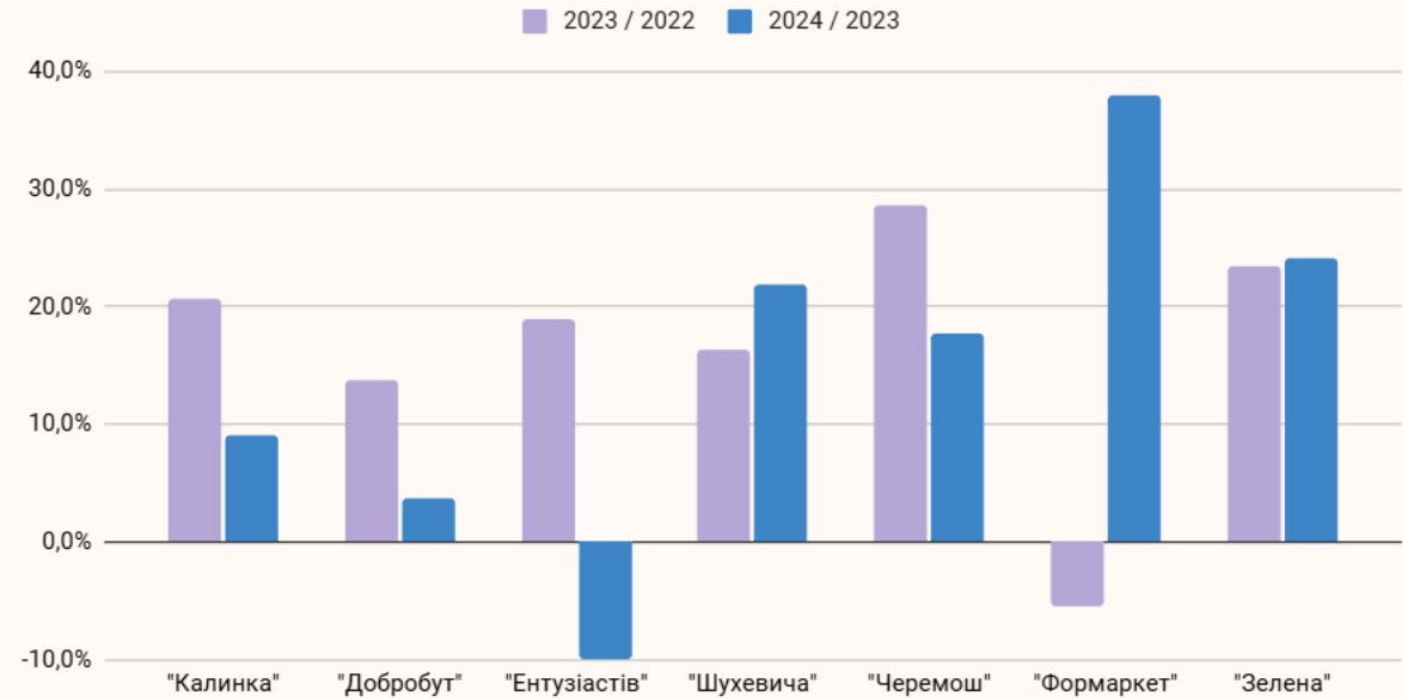

Джерело: Opendatabot
Дані: 2024 звітний рік

Дохід у млн.грн.

Юридична особа	ЄДРПОУ	Ринок	2022	2023	2024
КП МТК «КАЛИНІВСЬКИЙ РИНОК»	22849693	"Калинка"	155,9	188,3	205,4
ТОВ «ІНВЕСТ АЛЬЯНС»	32874916	"Добробут"	62,1	70,6	73,2
ТОВ «РИНОК ГОЛОВНИЙ»	21441561	"Ентузіастів"	8,0	9,5	8,6
МКП «ГАЗКОМПЛЕКТПРИЛАД»	14268108	"Шухевича"	4,3	5,1	6,2
СП «РИНОК БУКОВИНСЬКИЙ»	25079273	"Черемош"	3,6	4,7	5,5
ТОВ «ФОРМАРКЕТ»	21413114	"Формаркет"	2,3	2,2	3,0
ТЗОВ «...ОБЛАГРОПОСТАЧСЕРВІС»	31083045	"Зелена"	1,2	1,5	1,8

Ріст доходів відносно попереднього року

Дохід КП МТК “Калинівський ринок” є більшим за сумарний усіх інших ринків!

Основний порівнюваний конкурент - “Добробут” (ТОВ “ІНВЕСТ АЛЬЯНС”), який фізично знаходиться суміжно, хоч і характеризується подібною тенденцією росту доходів у 2023/2022 та 2024/2023 роках, має слабшу динаміку

Аномальні дані ТОВ “ФОРМАРКЕТ” вказують на можливу наявність інших пов’язаних юридичних осіб, адже тренд росту доходів значно відрізняється від середнього в Чернівцях.

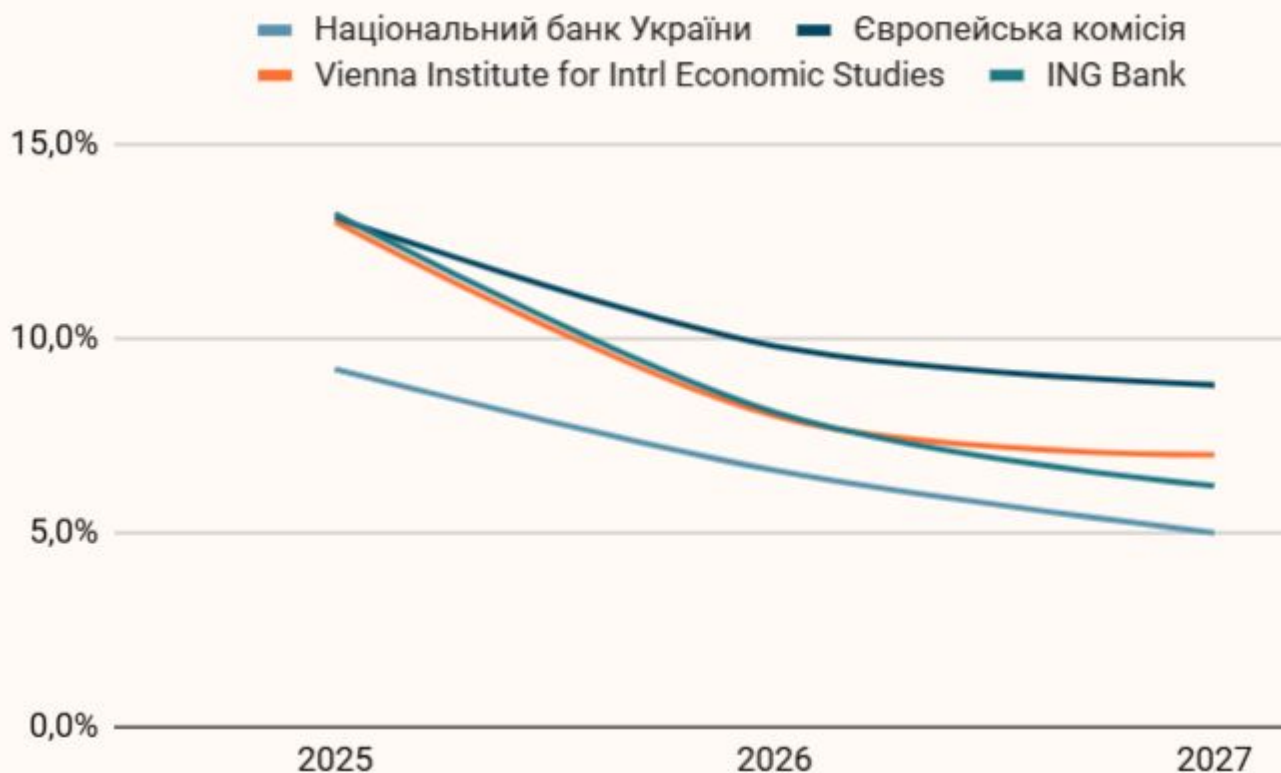
Макроекономічний прогноз (Economic Outlook)

— це оцінка того, як розвиватиметься економіка країни в найближчому майбутньому

Чому це важливо для КП «МТК Калинівський ринок»:

- *Економічне середовище* визначає поведінку підприємців: від можливості інвестувати в товар і оренду до того, як активно покупці здійснюють покупки
- *Коливання валютних курсів* формують собівартість імпортованих товарів (Туреччина, Китай, Польща) та впливають на ціни, які підприємці встановлюють на ринку
- *Рівень інфляції* впливає на витрати орендарів і на те, наскільки вони готові утримувати або розширювати торгові площі
- *Споживчі настрої* формують поведінку покупців: економія й відкладений попит або активізація покупок
- *Темп росту ВВП* формує загальний темп економічної активності в країні: коли економіка розвивається, бізнеси активніше інвестують, збільшують обсяги. У разі уповільнення — попит просідає, а підприємці скорочують закупівлі, обмежують оновлення товару та відкладають інвестиції в розвиток торгових точок

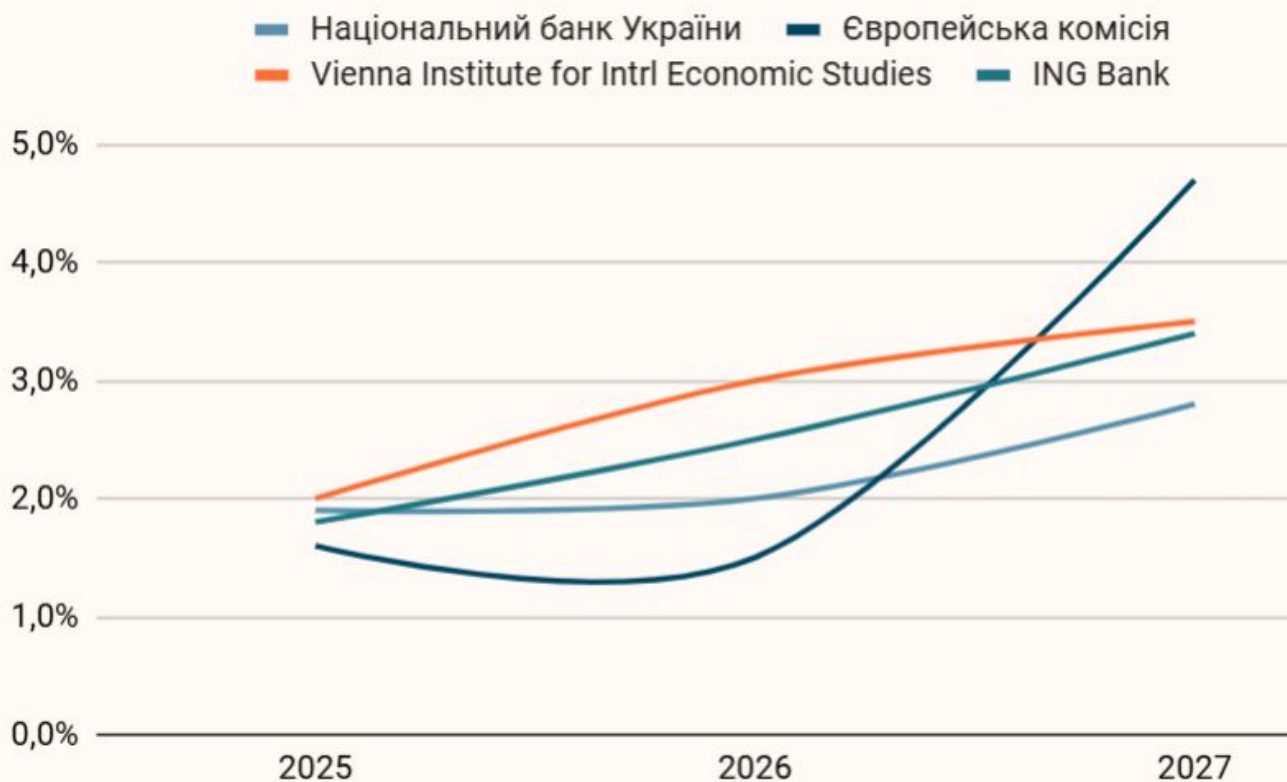
Джерело	2025	2026	2027
Національний банк України	9,2%	6,6%	5,0%
Європейська комісія	13,1%	9,8%	8,8%
Vienna Institute for Intl Economic Studies	13,0%	8,0%	7,0%
ING Bank	13,2%	8,1%	6,2%

Прогнози на 2025–2027 роки вказують на поступове зниження інфляції, причому НБУ є найбільш оптимістичним (прогноз зниження з 9.2% у 2025 до 5.0% у 2027), тоді як міжнародні інституції очікують вищі, хоча й спадні, показники (від 13.2% до 6.2% у відповідні роки). Ця тенденція відображає **очікування на стабілізацію економіки** та монетарної політики, але розрив між прогнозами НБУ та зовнішніми оцінками вказує на різні бачення щодо швидкості та рівня повернення до цільових показників інфляції

Зниження інфляції позитивно впливає на КП МТК "Калинівський ринок", оскільки уповільнення зростання цін, особливо на товари та логістику, зменшує тиск на витрати підприємців та автоматично підтримує купівельну спроможність відвідувачів, що, своєю чергою, сприяє стабілізації орендних платежів і загальному зростанню активності на ринку

Джерело	2025	2026	2027
Національний банк України	1,9%	2,0%	2,8%
Європейська комісія	1,6%	1,5%	4,7%
Vienna Institute for Intl Economic Studies	2,0%	3,0%	3,5%
ING Bank	1,8%	2,5%	3,4%

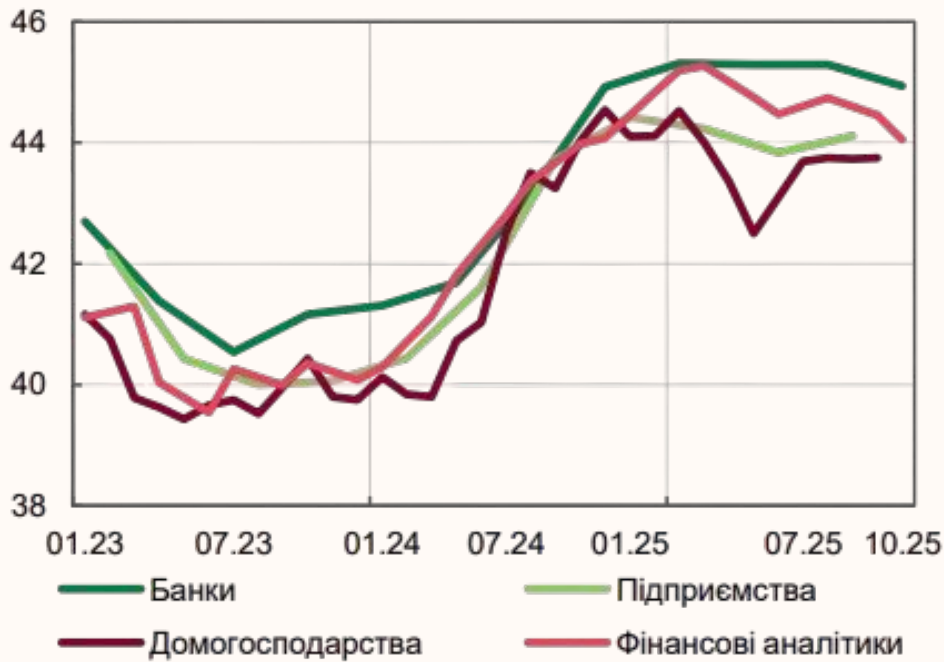
Прогнози НБУ, ING Bank та Віденського інституту демонструють узгоджену картину поступового та стабільного прискорення зростання ВВП від 1.8 – 2.0% у 2025 році до 2.8 – 3.5% у 2027 році, вказуючи на **очікуване повільне, але впевнене економічне відновлення**

Європейська комісія очікує низькі темпи зростання у 2025-2026 роках через постійні **російські атаки на енергетичну інфраструктуру, дефіцит робочої сили та високу інфляцію**, що обмежує виробництво і вимагає жорсткої монетарної політики. Однак Комісія прогнозує різкий стрибок у 2027 році (до 4.7%) за умови, що до того часу будуть створені умови для всеосяжної **відбудови, яка стане головним рушієм зростання**, компенсуючи зменшення оборонних витрат

Зростання ВВП є ключовим, оскільки воно забезпечує збільшення реальних доходів та зайнятості, що прямо стимулює приватне споживання – основний чинник попиту, який гарантує вищу виручку та стабільність для орендарів КП МТК "Калинівський ринок"

Графік 3.12. Курсові очікування на наступні 12 місяців, грн/дол.

Джерело:

Інфляційний звіт НБУ

жовтень 2025 року

- Після відносної стабільності на початку 2023 року очікування почали зростати, що відображає **посилення геополітичних ризиків та погіршення ситуації з енергозабезпеченням**
- Попри те, що **золотовалютні резерви НБУ перебувають на історично високих рівнях** завдяки підтримці партнерів, а **монетарна політика залишається стриманою**, ринкові настрої формуються переважно під впливом безпекових чинників
- **Домогосподарства та бізнес реагують найбільш чутливо**, адже значна частина заощаджень населення зберігається у готівковій валюті, а імпорт традиційно «оцінюється» в доларах
- У 2024–2025 роках очікування коливаються в діапазоні 44–46 грн/дол., що демонструє збереження помірного девальваційного тиску. Водночас ретроспективно видно, що ці **побоювання були частково завищеними**, адже фактичний курс нині перебуває ближче до 42 грн/дол.

Для ринку це означає зростання обережності покупців, повільніше відновлення попиту та чутливість до цінових коливань у валюті

Графік 2.9. Індекси складності пошуку кваліфікованих і некваліфікованих працівників, в. п.*

Джерело:

Інфляційний звіт НБУ

жовтень 2025 року

- **Міграція** суттєво звузила кадрову базу: за кордоном перебуває понад **5 млн українців**, серед яких велика частка людей працездатного віку
- **Мобілізація** та вимушений виїзд чоловіків (щоб уникнути служби) додатково зменшили доступність працівників, особливо у технічних і кваліфікованих спеціальностях
- **Кваліфіковані кадри** стали найдефіцитнішими: саме ця група найчастіше виїжджала, змінювала професію або переходила у дистанційні / закордонні моделі роботи
- Для **некваліфікованої робочої сили** темп зростання індексу нижчий. Бізнеси оптимізують процеси, скорочують ручну працю або можуть швидше замінити таких працівників
- У 2025 році видно певну стабілізацію, але індекси залишаються високими — це означає, що **кадровий дисбаланс матиме затяжний характер і вимагатиме адаптації бізнес-моделей**

Для КП МТК “Калинівський ринок” вплив цього тренду може бути відчутним

(враховуючи досить великий штаб у понад 300 працівників).

Дефіцит робочої сили залишається важливим макроекономічним фактором, що формує витрати бізнесу, рівень конкуренції за персонал та потенціал відновлення економіки

Графік 2.5. Окремі індикатори споживчого попиту

Джерело:

Інфляційний звіт НБУ

жовтень 2025 року

- Показники споживчого попиту домогосподарств у 2023–2025 роках повільно зростають, що свідчить про поступове поліпшення фінансових можливостей населення на тлі **стабілізації інфляції та відновлення зайнятості** в окремих секторах
- Індекс доцільності великих покупок волатильніший, адже домогосподарства зважують ризики – **нестабільність електроенергетики, безпекову ситуацію, сезонність доходів**, тощо
- Показники першої реєстрації автомобілів зростають, хоча й з просадками. Цей індикатор є непрямим маркером великих купівель і підтверджує поступове відновлення споживчої активності **серед домогосподарств із середнім та вищим доходом**
- У 2025 році всі три індикатори показують ознаки стабілізації, що може свідчити про **адаптацію населення до нових умов**, більш передбачувану економічну ситуацію й зменшення панічних настроїв, характерних для 2022–2023 років

Для КП МТК “Калинівський ринок” це означає поступове пожвавлення споживчого попиту, хоча загальна чутливість до цін і великих витрат усе ще зберігається

Соціальна відповідальність підприємства (Corporate Social Responsibility, CSR)

— це добровільне зобов'язання компанії діяти не лише з метою отримання прибутку, а й враховуючи інтереси суспільства, працівників, громади та природи

Ключові елементи CSR:

- **Етична діяльність:** прозорість, законність, чесність, антикорупційні практики
- **Турбота про працівників:** безпечні умови, розвиток персоналу, соціальні гарантії
- **Партнерство з громадою:** підтримка освіти, культури, ветеранів, дітей і малозабезпечених
- **Екологічна відповідальність:** зменшення впливу на довкілля, енергоефективність
- **Сприяння сталому розвитку регіону:** створення робочих місць, локальні ініціативи

В умовах євроінтеграції:

CSR — це не просто благодійність, а стратегічний інструмент розвитку,
що підвищує репутацію підприємства, спрощує співпрацю з європейськими партнерами та відповідає стандартам ЄС щодо сталого розвитку

ІДЕЯ Пільгова оренда торгових місць для ветеранів війни

опис Розширення програми підтримки для ветеранів, які хочуть розпочати підприємницьку діяльність (наразі діє рішення Чернівецької міської ради про ненарахування плати за послуги ринку членам сімей загиблих та військовослужбовцям, яким надано статус особи з інвалідністю I і II групи внаслідок війни). Після завершення активної фази, для всіх учасників бойових дій:

- *безкоштовно* за торгове місце протягом перших 3 місяців (тестовий запуск бізнесу)
- *50% плати* наступні 9 місяців (стабілізація діяльності)
- *80% плати* ще протягом 1 року (довгострокова підтримка)

Додатково можлива консультаційна допомога

з бізнес-планування, роботи з податками та базової фінансової грамотності

ДЕТАЛІ Продовження програми пільгової оренди дозволить ветеранам без ризиків протестувати власні бізнес-ідеї та поступово адаптуватися до підприємницької діяльності.

У мирний час ця програма стане прикладом того, як підприємство продовжує підтримувати захисників навіть після завершення гарячої фази бойових дій.

Доповненням можуть бути консультації з бізнес-планування, фінансового обліку та податкових процедур, щоб підвищити шанси на успішний старт.

НАПРЯМОК Соціальний

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ Відповідає принципу *inclusive business* у практиках ЄС – інтеграція вразливих груп у економічне життя та створення рівних можливостей

ПОТЕНЦІЙНІ ПАРТНЕРИ Міністерство у справах ветеранів, Центр підтримки ветеранів, міська рада

Роман Клічук, міський голова Чернівців, вручає подяку захиснику у Центрі Підтримки Ветеранів

ІДЕЯ Освітній день підприємництва для школярів

опис Організація інтерактивної імітаційної гри для школярів:

- робота з “умовними товарами”
- формування ціни та конкуренції
- облік витрат та прибутку
- сплата “податків” та пояснення, на що вони витрачаються (світло, охорона, інфраструктура)

Мета – навчити дітей фінансової грамотності та показати, як функціонує реальний ринок.

ДЕТАЛІ Це інтерактивний освітній захід, під час якого школярі в ігровому форматі проходять повний цикл роботи підприємця. Діти отримують умовні товари та “валюту”, навчаються визначати ціну, вести первинні розрахунки, комунікувати з покупцями, працювати з витратами та прибутком. Важливим елементом є обов’язкова сплата умовних податків, після чого дітям демонструється, на що саме вони спрямовуються: освітлення території, прибирання, охорона, благоустрій. Така вправа наочно показує, що податки – це не абстракція, а реальні послуги. Подібні заходи формують у школярів підприємницьке мислення, розвивають відповідальність та навички фінансової грамотності. Це корисно як для молоді, так і для ринку, який демонструє відкритість до громади та інвестує у майбутнє робочої сили регіону.

НАПРЯМОК Освітній

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ Відповідає практикам ЄС щодо розвитку *financial literacy* та підприємницьких компетенцій у молоді (модель EntreComp)

ПОТЕНЦІЙНІ ПАРТНЕРИ Управління освіти, локальні бізнес-тренери, молодіжні центри

Учні міжнародної школи Tapti Valley на Дні Торгівлі

ІДЕЯ Практичні навчання з використання вогнегасників

опис Регулярні тренінги для персоналу, охорони та підприємців ринку

з практичного використання вогнегасників:

- правильне тримання та направлення;
- пробне гасіння навчального вогнища;
- перевірка термінів придатності та наявності засобів пожежогасіння.

ДЕТАЛІ Хоча на ринку існують куточки безпеки та формальні інструкції, на практиці більшість людей ніколи не тримали в руках вогнегасник і не знають, як ним користуватися в реальних умовах. Проведення регулярних практичних тренувань дасть можливість охоронцям, працівникам адміністрації та охочим підприємцям відпрацювати навички гасіння на спеціальних тренувальних установках.

Ця ініціатива особливо актуальна, зважаючи на масштабну пожежу 2018 року в секторі килимів, яка завдала значних збитків. Реальний досвід використання вогнегасника формує стійку поведінку у надзвичайних ситуаціях, зменшує паніку та прискорює реагування.

Крім того, такі тренування підвищують культуру безпеки на ринку, роблять його безпечнішим для відвідувачів і підприємців, та знижують ризики подальших інцидентів

НАПРЯМОК Безпековий

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ Відповідає стандартам ЄС з охорони праці та безпеки (*EU Occupational Safety directives*), які передбачають практичні тренування персоналу

ПОТЕНЦІЙНІ ПАРТНЕРИ ДСНС Чернівецької області, інструктори з безпеки праці

Чернігів: фахівці ДСНС провели практичні заняття з працівниками підприємств, установ, організацій з питань пожежної безпеки

ІДЕЯ Впровадження сонячних панелей на території ринку

ОПИС Установка сонячних панелей на будівлях адміністрації, складських приміщеннях та ліхтарях-освітлювачах. Це дозволить:

- зменшити споживання електроенергії;
- підвищити енергонезалежність;
- створити “зелене” позиціонування ринку;
- потенційно економити на витратах для інфраструктури

ДЕТАЛІ Встановлення сонячних панелей на адміністративних будівлях, дахах павільйонів та освітлювальних ліхтарях зменшить залежність ринку від традиційних джерел енергії, що є важливим у умовах нестабільного енергопостачання. Власна генерація дозволяє забезпечити безперебійне освітлення території, особливо в темну пору доби, коли це критично для безпеки. Це також сприяє суттєвій економії на електроенергії в довгостроковій перспективі, зменшує викиди CO₂ та покращує екологічний імідж підприємства. Для ринку це спосіб зробити внесок у чистіше повітря та продемонструвати впровадження сучасних екологічних технологій. Додатково, наявність сонячних панелей може стати позитивним сигналом для партнерів та інвесторів, які орієнтуються на зелені стандарти ЄС

НАПРЯМОК Екологічний

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ Відповідає принципам *Green Transition* та вимогам ЄС щодо енергоефективності (Green Deal)

ПОТЕНЦІЙНІ ПАРТНЕРИ Постачальники обладнання, Чернівціобленерго, програми підтримки відновлюваної енергетики

Приклад автономного вуличного ліхтаря

ІДЕЯ Сортування відходів на території ринку**ОПИС** Встановлення зон з контейнерами для роздільного збору:

- скло,
- пластик,
- папір/картон,
- загальні відходи.

Особливо актуально для ринку, де велика кількість пакування, картонних коробок і пластику. Частина цих відходів може бути перероблена та навіть продаватися переробникам.

ДЕТАЛІ На території ринку щодня накопичується значна кількість пакувальних матеріалів — картон, пластик, плівка, скляні пляшки. Наразі частина цих відходів збирається неорганізовано, а інколи сміття опиняється у непристосованих місцях або вивозиться без сортування. Встановлення контейнерів для роздільного збору дозволить значно зменшити обсяг змішаних відходів та спрямувати частину матеріалів на переробку. Організовані пункти сортування спростять підприємцям утилізацію великогабаритного пакування та зроблять територію чистішою. Також це зменшить хаотичне прибирання та проблему, коли безхатченки шукають картон та залишають після себе безлад.

У перспективі ринок навіть може отримувати невеликий дохід від здачі вторсировини. Така ініціатива демонструє рух п-ства в бік сталого розвитку та відповідального управління ресурсами

НАПРЯМОК Екологічний

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ Відповідає директиві ЄС щодо управління відходами (Waste Framework Directive) та принципам *circular economy*

ПОТЕНЦІЙНІ ПАРТНЕРИ Комунальні служби міста, компанії-переробники, екологічні фонди

Сортувальна станція у Чернівцях на вул. Текстильників

млн.грн.	Мільйон гривень
тис.грн.	Тисяча гривень
P&L	Profit & Loss
COGS	Cost of Goods Sold
SG&A	Selling, General & Administrative Expenses
D&A	Depreciation & Amortization
EBIT	Earnings Before Interest and Taxes
CIT	Corporate Income Tax
YoY	Year-over-Year
ПДВ	Податок на додану вартість
ЄСВ	Єдиний соціальний внесок
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб
ДПС	Державна податкова служба
НБУ	Національний банк України
ЄС	Європейський Союз
КП	Комунальне підприємство
ТОВ	Товариство з обмеженою відповідальністю
ВВП	Валовий внутрішній продукт
CSR	Corporate Social Responsibility